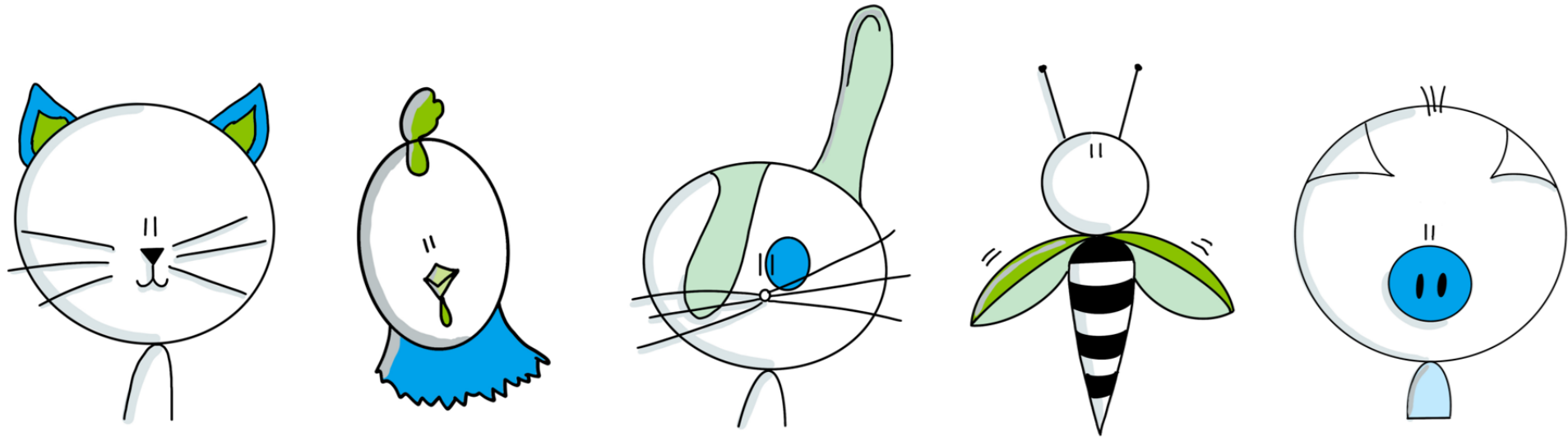

Notitie Dieren in Assen

Gemeente Assen 2024

Hoofdstuk 1 - Inleiding

Een gemeente zonder dieren is ondenkbaar. Dieren vormen een belangrijk onderdeel van het leven van onze inwoners. Dieren zijn overal om ons heen: thuis, in onze tuin, in parken, bij het winkelcentrum, in de binnenstad en in het buitengebied. Veel besluiten en handelingen van gemeente Assen zijn van invloed op het welzijn van dieren in onze gemeente. Dit geldt voor zowel onze huisdieren als voor dieren die in het wild voorkomen. Het doel van de notitie 'Dieren in Assen' is bijdragen aan het verbeteren (en behouden) van het dierenwelzijn binnen de gemeentegrenzen. Daar waar dieren en mensen samenkomen horen we ervoor te zorgen dat het welzijn van beiden geborgd blijft.

"Mens en dier leven zo veel mogelijk in harmonie"

Wettelijk is bepaald dat dieren een intrinsieke waarde hebben, ofwel wezens met gevoel zijn. Dieren hebben volgens acht op de tien Nederlanders een moreel recht op leven. Ook vinden zeven op de tien Nederlanders dat de mens een morele plicht heeft om goed te zorgen voor dieren. De verwachting is dan ook dat het dierenwelzijn een steeds nadrukkelijker plek krijgt in onze samenleving.

"Dierenwelzijn is een zaak van zowel de gemeente als haar inwoners"

Dieren verrijken het leven, ze brengen afleiding, zorgen voor ontmoeting en zijn nuttig. Toch ervaren mensen en dieren soms last van elkaar. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van dieren bij evenementen, overlast door dieren of bouwplannen waarbij het leefgebied van dieren wordt verstoord. Van gemeente Assen mag verwacht worden dat zij helder aangeeft hoe zij omgaat met de soms tegenstrijdige belangen. Wij hebben al veel richtlijnen opgesteld om duiding te geven over dergelijke zaken. Een centraal overzicht ontbreekt echter. In de notitie 'Dieren in Assen' zijn de integrale uitgangspunten samengevoegd voor de wijze waarop wij invulling geeft aan o.a. onze wettelijke taken rondom het dierenwelzijn.

Begripsbepaling: dierenwelzijn

Bij dierenwelzijn gaat het om het lichamelijke én geestelijke welzijn van dieren. Er kan sprake zijn van een positieve staat van het dier alsook een negatieve staat van het dier. Een dier ervaart een positieve staat van welzijn wanneer het de vrijheid heeft om normale (soorteigen) gedragspatronen uit te voeren en het dier in staat is om adequaat te reageren op de uitdagingen die de heersende omstandigheden bieden.

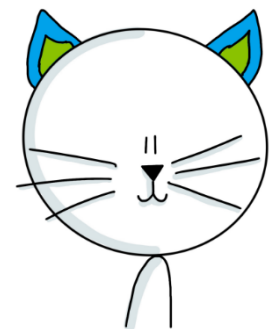
Om te toetsen of gehouden dieren een positieve staat van welzijn ervaren wordt er uitgegaan van de vijf vrijheden van Brambell. De vijf vrijheden houden in dat dieren:

- vrij zijn van honger en dorst;
- vrij van ongemak;
- vrij van pijn, verwondingen en ziekte;
- vrij van angst en stress;
- vrij om normaal gedrag te vertonen.

De eerste vier vrijheden focussen zich met name op het niet schaden van het dierenwelzijn, terwijl de vijfde vrijheid (normaal gedrag vertonen) zich focust op het stimuleren van goed dierenwelzijn. Deze vijf vrijheden zijn wettelijk vastgelegd in de Wet Dieren (2013).

Begripsbepaling: intrinsieke waarde

In de Wet dieren (2013) staat de intrinsieke waarde van het dier centraal. Dit betekent dat dieren een eigen waarde hebben. Dieren zijn wezens met gevoel. Dierenwelzijn gaat over de kwaliteit van het leven van dieren. Deze waarde is voor alle dieren hetzelfde, ongeacht de relatie die het dier heeft met de mens (van wilde dieren tot proefdieren).

Het erkennen van deze eigenwaarde brengt de vanzelfsprekendheid met zich mee dat we de belangen van dieren meewegen in het nemen van beslissingen. Als we beslissingen nemen die van invloed zijn op de leefomgeving van dieren of over dieren, mag dit niet leiden tot structurele of substantiële aantasting van het dierenwelzijn, bijvoorbeeld de aantasting van de gezondheid of de integriteit van het dier.

Begripsbepaling: cirkel van invloed, betrokkenheid en controle

Binnen de notitie 'Dieren in Assen' maken we gebruik van de cirkel van invloed, betrokkenheid en controle. Daar waar we geen maatregelen kunnen nemen, maar wel zaken willen veranderen, gaan we in gesprek. We zijn betrokken bij de diverse belanghebbenden en stakeholders binnen het dierenwelzijnsdomein. De aanpak is sober, nuchter en integraal.

De cirkel van invloed, betrokkenheid en controle is een model van Stephen Covey. Het concept helpt mensen om hun aandacht en energie te richten op zaken waar ze daadwerkelijk invloed op kunnen uitoefenen, in plaats van zich te laten meeslepen door zaken waar ze geen invloed op hebben.

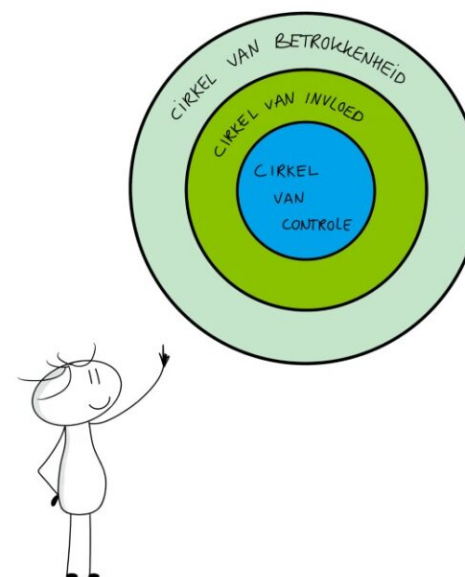
In de binnenste cirkel van het model -de cirkel van controle- bevinden zich de zaken waar wij als gemeente controle over hebben (bijv. opvang gezelschapsdieren in de gemeente). In de middelste cirkel -de cirkel van invloed- bevinden zich zaken waar wij als gemeente invloed op hebben (bijv. natuurinclusief bouwen in de gemeente). In de buitenste cirkel -de cirkel van betrokkenheid- gaat over datgene waar je iets van kan vinden maar geen tot zeer beperkte invloed op hebt (bijv. verantwoord huisdierenbezit door onze inwoners).

Leeswijzer

In de notitie 'Dieren in Assen' wordt ingegaan op een aantal diergroepen binnen het wettelijk kader van gemeente Assen. Hoofdstuk 2 gaat over het wettelijk kader van de overheid. Daarna gaat hoofdstuk 3 in op het gemeentelijke beleid (bijv. de Omgevingsvisie). Gevolgd door de hoofdstukken 4 tot en met 7 waarin de verschillende diergroepen worden besproken (gezelschapsdieren, hobbydieren, in het wild levende dieren en landbouwdieren).

Hoofdstuk 2 - Wettelijk Kader

Het dierenwelzijn is in Nederland vastgelegd in drie wetten: de Wet dieren, de Wet op de dierproeven en de Omgevingswet. Daarnaast komt het dierenwelzijn aan bod in andere wetten en regelgeving: Algemene wet bestuursrecht, Burgerlijk Wetboek, Wet veiligheidsrisico's en de Algemene Plaatselijke Verordening.

De Wet dieren (2013)

In de Wet dieren staat de intrinsieke waarde van het dier centraal. Dit betekent dat dieren een eigen waarde hebben. Dieren zijn wezens met gevoel. De Wet dieren bestaat uit de volgende besluiten en regelingen:

- Besluit en Regeling diergeneesmiddelen;
- Besluit en Regeling diervoeders;
- Besluit en Regeling dierlijke producten;
- Besluit en Regeling handhaving en overige zaken Wet dieren;
- Besluit en Regeling houders van dieren;
- Besluit en Regeling diergeneeskundigen.

De Wet dieren is de belangrijkste wet met betrekking tot gehouden (landbouw-)huisdieren en bundelt alle dierenwelzijns- en gezondheidsregels ten aanzien van gehouden (landbouw-)huisdieren in één wet. Een belangrijke vernieuwing is de komst van de huis- en hobbydierenlijst. Dit is een limitatieve lijst van zoogdieren die in Nederland gehouden mogen worden zonder specifieke voorwaarden.

De Wet op de dierproeven (2014)

Er gelden strikte regels voor dierproeven in Europa. Dierproeven zijn in principe verboden. In de Wet is vastgelegd voor welke doeleinden dierproeven wel mogen worden ingezet. Om het lijden van proefdieren zoveel mogelijk te voorkomen, zet de overheid in op het vervangen, verminderen en verfijnen van dierproeven. Om dierproeven te mogen uitvoeren heeft een instelling (bijv. universiteit of farmaceutisch bedrijf) een instellingsvergunning van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig. Alleen speciaal opgeleide medewerkers mogen dierproeven uitvoeren. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is verantwoordelijk voor de uitvoering en handhaving van de Wet op de dierproeven. Gemeenten hebben geen formele rol toebedeeld gekregen.

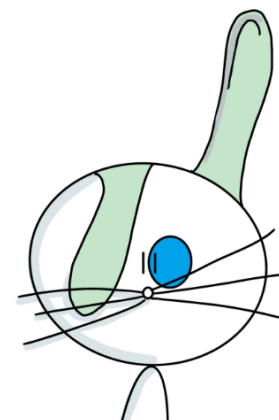
De Omgevingswet (2024)

Op 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming 2017 opgegaan in de Omgevingswet (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet 2002). De Omgevingswet beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten en is vooral gericht op soorten die vanuit internationale afspraken beschermd moeten worden in Nederland (o.a. Vogel- en Habitatrichtlijn). De Omgevingswet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan.

Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen. Veel bevoegdheden zijn gedecentraliseerd naar de twaalf provincies. Provincies bepalen voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. Dat doen zij aan de hand van nationale en internationale regels.

De Omgevingswet vormt het belangrijkste wettelijke kader voor de bescherming van in het wild levende dieren. Naast specifieke richtlijnen voor de bescherming van bepaalde soorten, zorgt de zorgplicht ervoor dat alle in het wild levende dieren beschermd worden. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen, inclusief gemeente Assen, verantwoordelijk is om te voorkomen dat hun handelen nadelige gevolgen heeft voor natuurgebieden en wilde dieren en planten:

- Dergelijke handelingen achterwege laat;
- Als het achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- Voor zover de gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Algemene Wet bestuursrecht

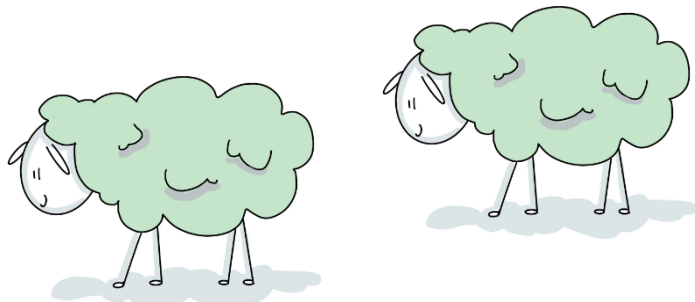
Dieren komen niet alleen in de opvang terecht wanneer zij op straat worden gevonden. Een dier kan opvang nodig hebben als gevolg van een huisontruiming. De politie en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) kan gehouden dieren "meevoeren en opslaan" in gevallen van bestuursdwang (bijv. huisuitzetting, detentie en gezondheidsrisico's). De opvangperiode is een wettelijke taak van de gemeente en duurt maximaal dertien weken (artikel 5:29 en 5:30 Awb). Als het na die tijd niet lukt om het dier weer terug te brengen naar de eigenaar, kan gemeente Assen het eigendom overdragen.

Burgerlijk Wetboek

In het kader van de gevonden-voorwerpenregeling in het Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente een bewaarplicht voor de duur van veertien dagen met betrekking tot zwerfend aangetroffen huisdieren met een vermoedelijke eigenaar (Burgerlijk Wetboek, Boek 5, artikel 8 lid 3). Gemeente Assen moet deze dieren veertien dagen voor de vermeende eigenaar bewaren. Het eigendomsrecht gaat over naar de gemeente als de eigenaar na veertien dagen niet gevonden is (artikel BW 5:8 lid 3). De burgemeester bepaalt wat er met het dier gebeurt.

Wet veiligheidsrisico's

Het college van B & W is belast met het organiseren van brandweerborg, rampbestrijding en crisisbeheer. De brandweer heeft te zorgen voor de veiligheid van mens én dier.

Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Assen (APV)

Het dierenwelzijn is een taak van het Rijk. Gemeenten zijn niet bevoegd om aanvullende regels te stellen op het gebied van dierenwelzijn. Een gemeente kan wel regels stellen om hinder en overlast door dieren aan te pakken, het bewaken van de volksgezondheid en de openbare orde te handhaven.

De aanvullende regelgeving is opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Assen. Op grond van artikel 174 van de Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op 'openbare samenkomst en vermakelijkheid'. Dit raakt aan aspecten van openbare orde en veiligheid, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is de meest bekende gemeentelijke verordening. In de APV worden o.a. voorschriften gegeven op het gebied van de openbare orde en veiligheid, bescherming van het milieu en natuurschoon, verkeerszaken en regels voor horecaondernemers. Elke gemeente heeft een eigen APV waarin zij de dingen op haar eigen manier regelt.

In de volgende artikelen van de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Assen worden dieren expliciet benoemd:

- Artikel 2:52a Voerverbod dieren;
- Artikel 2:59a Gevaarlijke honden op eigen terrein;
- Artikel 2:60 Houden van hinderlijke of schadelijke dieren;
- Artikel 2:73:1 Carbidschieten;
- Artikel 2:78 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet;
- Artikel 4:9a Verbod oplaten ballonnen;
- Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen;
- Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden.

Hoofdstuk 3 - Beleidsdocumenten gemeente

De gemeenteraad vormt samen met het college van B & W het gemeentebestuur. Zij maken plannen voor gemeente Assen. Over veel zaken mag gemeente Assen zelfstandig beslissen (bijv. het bouwen van een kinderboerderij, het aanleggen van een hondenspeeltuin of het beheer openbaar groen). Het maken van die keuzes is de belangrijkste taak van het gemeentebestuur en werkt zij uit in bijv. visiedocumenten.

Omgevingsvisie 'Assen nog mooier'

In de Omgevingsvisie 'Assen nog mooier' hebben we met elkaar het groene karakter, de onderlinge betrokkenheid en de dynamiek als regionaal centrum benoemd om invulling te geven aan de ambitie van ontspannen stedelijkheid. In het kalenderjaar 2040 willen we nog steeds de 'groenste stad van het noorden' zijn.

Groen en natuur verenigen het nuttige met het aangename. Het maakt de stad aantrekkelijker. Voor de Assenaren, voor iedereen die onze stad bezoekt, voor bedrijven die een vestigingsplek zoeken en voor dieren die belangrijk zijn voor de biodiversiteit. Groen en natuur bepalen de identiteit van Assen. Het is een unieke kernwaarde.

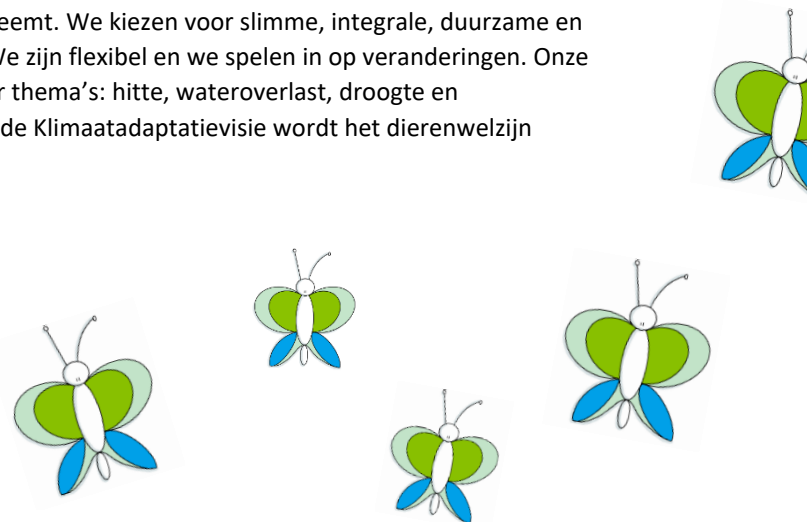
Net als wegen en fietspaden zorgen groenstructuren, zoals parken, natuurgebieden en lanen, voor een betere onderlinge verbondenheid in de stad voor mens en dier. Groen zorgt ervoor dat het buitengebied, de woonwijken en de binnenstad beter op elkaar zijn aangesloten. In de Groenvisie is dit thema verder uitgewerkt.

Groenvisie

De Groenvisie is een uitwerking van één van de hoofdambities van de Omgevingsvisie 'Assen nog mooier' binnen de kernwaarden 'Groene stad van het noorden'. Goed groen is een voorwaarde voor een goed leefklimaat binnen gemeente Assen. Dit geldt voor zowel mensen als dieren. Groen levert een belangrijke bijdrage aan een goede leefomgeving. Denk aan natuurwaarde, gezondheid, sociale cohesie, een betere luchtkwaliteit, klimaat adaptieve omgeving, recreatiewaarde, esthetische waarde, cultuurhistorische waarde en ook economische waarde. We streven naar beter bereikbaar en bruikbaar groen voor mens en dier. We gaan ook op een andere manier verbinden: groen en natuur worden integraal meegenomen in de andere projecten die we doen en daarbij zoeken we actief naar kansen om werk met werk te maken.

Klimaatadaptatievisie

De Klimaatadaptatievisie is een uitwerking van de Omgevingsvisie. De klimaatveranderingen vragen om een andere aanpak dan voorheen. Niet alleen van ons en andere overheden, maar ook van bedrijven, instellingen en inwoners van gemeente Assen. We werken samen aan een veilig, gezond en leefbaar Assen, waarin iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de klimaatveranderingen neemt. We kiezen voor slimme, integrale, duurzame en kansrijke oplossingen. We zijn flexibel en we spelen in op veranderingen. Onze visie is uitgewerkt in vier thema's: hitte, wateroverlast, droogte en waterveiligheid. Binnen de Klimaatadaptatievisie wordt het dierenwelzijn expliciet besproken.

Hoofdstuk 4 - Gezelschapsdieren

Een gezelschapsdier of huisdier is een dier dat zijn eigenaar of een gemachtigde persoon vergezelt tijdens niet-commercieel verkeer, en dat voor de duur van dit niet-commerciële verkeer onder de verantwoordelijkheid van de eigenaar of de gemachtigde persoon blijft vallen. De bekendste gezelschapsdieren zijn honden en katten.

Opvang huisdieren

Gemeenten hebben specifieke wettelijke verplichtingen als het gaat om de opvang van gezelschapsdieren die op straat zwerven. De gemeente moet deze dieren veertien dagen voor de vermeende eigenaar bewaren. De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (Dierenbescherming) bepleit dat gemeenten contracten afsluiten met opvangcentra en ambulances en niet werken met een subsidieconstructie. Zo kan zij goede en reële afspraken maken over de kosten van de opvang en is de kwaliteit (en de continuïteit) van de dierenopvang het beste te waarborgen.

We hechten veel waarde aan een goede opvang en verzorging van gevonden gezelschapsdieren met een vermeende eigenaar en gezelschapsdieren in nood. Daarom hebben we de uitvoering van de wettelijke taken belegd bij de Dierenbescherming (zie voor verdere informatie *Dienstverleningsoverzicht Dierenbescherming 2021*).

Diensten die vallen binnen het basisarrangement :

- Diervervoer in gemeente Assen (dierenambulance);
- 24 uren bereikbaarheid in gemeente Assen;
- Registratie vermiste en gevonden dieren in gemeente Assen;
- Veterinaire zorg in gemeente Assen;
- Opvang gevonden dieren in gemeente Assen (Drents Dierentehuis Beilen);
- Hereniging gevonden dieren met eigenaar in gemeente Assen;

- Overdracht gevonden dier van gemeente Assen naar dierenbescherming;
- Opvang van dieren bij huisontruimingen, calamiteiten of bestuursdwang in gemeente Assen;
- Na de verstreekte termijn van 14 dagen wordt de dierenbescherming eigenaar van gevonden dieren in gemeente Assen.

Regels voor hondenbezitters

Honden in de wijk kunnen zorgen voor sociale cohesie tussen inwoners, maar ook leiden tot onenigheid en irritaties over hondenpoep en geblaf. Eigenaren zijn altijd eindverantwoordelijk voor hun hond en voor het voorkomen van overlast.

Hondenpoep

Hondenpoep in de openbare ruimte is voor inwoners een grote ergernis. Een schone, uitwerpselvrije omgeving is van belang voor kinderen, buurtbewoners maar ook voor honden zelf. Gemeente Assen hanteert een (bijna) algemene opruimplicht. Om de stad schoon te houden zijn er speciale afvalbakken voor hondenpoep. Op de online kaart *honden uitlaatgebieden* worden deze speciale afvalbakken voor hondenpoep weergegeven. Ook toont de online kaart locaties waar de opruimplicht niet geldt. We staan open voor aanvragen in relatie tot nieuwe hondenloslooplegebieden en -routes. Bij het beoordelen van deze aanvragen maken we een afweging tussen de verkeersveiligheid, het draagvlak van omwonenden en andere (recreatieve) functies in het gebied.

Aanlijnplicht & hondenspeeltuinen

Daarnaast geldt er een aanlijnplicht in de gehele gemeente Assen, omdat loslopende honden gevaarlijke situaties in het verkeer kunnen veroorzaken (en visa versa). Om honden de gelegenheid te geven vrij rond te lopen zijn er in de meeste wijken uitrenplekken aanwezig. Ook zijn er plekken in de gemeente waar honden niet welkom zijn (bijv. speelplekken). Op de online kaart *hondenuitlaatgebieden* worden deze uitrengebieden en verboden zones weergegeven.

Dagelijks zetten gemeente Assen, woningcorporatie Actium en welzijnsorganisatie Vaart Welzijn zich in voor groene, veilige en gezellige buurten in Assen. Dit doen we door projecten te organiseren, maar vooral door de initiatieven en ideeën van inwoners te stimuleren. Je kunt daarbij denken aan het mooier en leefbaarder maken van jouw wijk, bijvoorbeeld door een hondenspeelplaats te realiseren (bijv. hondenspeeltuin Pittelo en Hondenspeeltuin Assen Oost). De gemeente staat open voor aanvragen in relatie tot nieuwe hondenspeeltuinen.

Bijtincidenten

Een bijtincident kent verschillende oorzaken waaronder de mate van socialisatie. De socialisatie (het leren van de maatschappelijke spelregels) vindt plaats in de eerste levensfase van de hond. Het is van belang zorgvuldig met bijtincidenten om te gaan. Gemeente Assen heeft een voorschrift voor bijtincidenten: *protocol bijtincidenten honden*. Door middel van het *stroomschema bijtincident honden* wordt het proces schematische weergegeven. Elke melding wordt onderzocht waarbij nauw wordt samengewerkt met de hondenbrigade van de politie. Afhankelijk van de ernst van het incident (en eventueel eerdere incidenten) kan worden besloten tot maatregelen om incidenten in de toekomst te voorkomen. Het gaat dan vooral om het opleggen van een aanlijn- en muilkorfgebod, eventueel gecombineerd met een cursus. Een onafhankelijke gedragstest kan uitsluitsel geven over de vraag of een dier een risico vormt voor de omgeving.

Zwerfkatten

Zwerfkatten zijn katten zonder eigenaar die niet (meer) gesocialiseerd zijn en dat ook niet meer kunnen worden. Anders dan zoekgeraakte huiskatten, kunnen deze dieren niet herplaatst worden. Zwerfkatten brengen soms overlast met zich mee. Om de overlast te beperken is er een diervriendelijke methode: de TNRMethode. Hierbij worden katten gevangen (Trap), gecastreerd of gesteriliseerd (Neuter) en weer teruggezet (Return). Hiermee voorkomen we dat de zwerfkattenpopulatie te groot wordt en overlast veroorzaakt. De Dierenbescherming voert deze werkzaamheden op eigen initiatief uit.

Voor honden in Nederland is chipregistratie sinds 1 april 2013 verplicht gesteld. Deze verplichting geldt nog niet voor katten of andere huisdieren. Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is het echter wel wenselijk om ook de andere huisdieren te chippen. Om te beginnen met de dieren die veelal zwerfend worden aangetroffen, namelijk katten en konijnen. Huisdieren die voorzien zijn van een chipregistratie kunnen namelijk gemakkelijker worden herenigd met hun eigenaar mits de registratie juist is. Tevens zal een eigenaar, als zijn huisdier via een chip aan hem te linken is, wel twee keer nadenken alvorens hij een dier dumpst of achterlaat.

Oud minister Piet Adema (van landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) wilt een landelijke chip- en registratieplicht voor katten invoeren. Dit wordt op dit moment verder onderzocht en uitgewerkt op uitvoering, handhaafbaarheid en kosten.

Dieren in de zorg

De laatste jaren is de vraag naar dierondersteunende interventies gestegen (bijv. hulphonden, dagbesteding, paarden- of hondencoaches). Dierondersteunde interventies zijn behandelingen voor mensen met een fysieke en/of mentale beperking met behulp van dieren. Het doel van deze behandelingen is om progressie te maken in het fysieke, sociale, emotionele of functioneren van hulpbehoevende inwoners. De dieren worden ingezet voor hulp aan mensen met bijvoorbeeld een autismespectrumstoornis, ADHD, syndroom van Down, depressie, dementie en aan slechthzienden. Sommige dierondersteunende interventies worden niet vergoed vanuit de zorgverzekeraar.

Gemeente Assen is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze Wet heeft als doel om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten en de mogelijkheid tot participatie aan de maatschappij te ondersteunen. Momenteel is er geen (landelijke) wetgeving voor dierondersteunende

interventies in Nederland. Naar verwachting komt dit wettelijke kader er wel. Op dit moment vergoeden wij enkele dier ondersteunende interventies vanuit de Wmo en/of het Persoonsgebonden Budget en/of de Wmo: zorgboerderijen in relatie tot dagbesteding, opleidingskosten hulphond (PTSS en ASS) en paarden- en hondencoaches waarbij het welzijn van de dieren wordt meegenomen.

Destructie van gezelschapsdieren

Bij het overlijden van een gezelschapsdier zijn er verschillende keuzemogelijkheden:

- Het dier afgeven bij gemeente Assen;
- Het dier laten cremieren;
- Het dier begraven op een dierenbegraafplaats;
- Het dier begraven in de eigen tuin.

Op grond van de Wet Dieren (2013) moeten gemeenten regels stellen voor het ophalen en bewaren van kadavers van gezelschapsdieren. Iedere gemeente is verplicht om via de gemeentelijke verordeningen regels op te stellen voor dode gezelschapsdieren. Deze regels zijn opgenomen in de *afvalstoffenverordening gemeente Assen 2022 & het uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening Assen 2022*. Gemeente Assen, de dierenambulance (op eigen initiatief) en de wacht- en storingsdienstregeling (buiten de reguliere openingstijden van de gemeente) faciliteren in het opruimen van gezelschapsdierkadavers in de openbare ruimte. Men kan een melding maken via het klantcontactcentrum (140592), meldpunt openbare ruimte en de storingswachtendienst (buiten de reguliere openingstijden van de gemeente). Een volgende optie is het huisdier laten cremieren bij een erkend huisdierencrematorium. de EU-lijst *'list of approved plants handling animal by-products'* geeft een overzicht van erkende verbrandingsbedrijven (bijv. dierencrematorium Smilde). Ook kan het huisdier begraven worden. Er is op dit moment geen dierenbegraafplaats in onze gemeente. De dichtstbijzijnde dierenbegraafplaats is in het Drentse Pesse ('t Hunebed Dierenbegraafplaats). Ook mag een gezelschapsdier worden begraven in de eigen tuin en/of eigen grond (minimaal 75 centimeter diep).

Verantwoord huisdierenbezit

Dieren bieden ons gezelschap en plezier. Huisdieren kunnen een belangrijk deel van ons dagelijks leven worden en ons veel vreugde en comfort bieden. Echter brengt het houden van dieren ook verantwoordelijkheden met zich mee. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat de omgeving geschikt is voor het dier, dat het dier goed wordt verzorgd en dat het dier legaal verkregen is.

De praktijk laat zien dat het aanschaffen van een huisdier vaak een impulsieve aankoop is. Denk aan een konijn voor de (klein)kinderen of die schattige kitten. Op termijn blijkt de tijds- of geldinvestering tegen te vallen of is het dier minder (of meer) actief dan verwacht. Een mogelijk gevolg kan verwaarlozing, dump of het afstaan aan een dierenopvangcentrum zijn. Soms gaat hier dierenleed mee gepaard wat vaak komt door het ontbreken van kennis. Ook kan het dumpen van dieren ecologische gevolgen hebben voor inheemse diersoorten.

Graag willen wij als gemeente dit soort situaties voorkomen door meer voorlichting te geven. Wij geven voorlichting over dierenverzorging/dierenwelzijn op de Stadsboerderij Asserbos. Bij het vermoeden van dierenleed of - mishandeling kan het landelijke meldnummer 144 gebeld worden (reguliere openingstijden).

Ook de Dierenbescherming wil inwoners helpen de juiste huisdierkeuze te maken en overhaaste beslissingen voorkomen door het aanbieden van de Dier & Mens wijzer (te vinden op de website van de Dierenbescherming). De tool laat zien op welke zaken je moet letten en of een bepaalde diersoort bij je past. Het is niet bedoeld om huisdierbezit te stimuleren, noch om te ontmoedigen, maar geeft informatie en advies, bij de keuze van een dier.

Actiepunt: via onze website voorzien in informatie rondom diervverzorging/dierenwelzijn.

Dieren en kwetsbare groepen

Door gezondheidsproblemen of financiële problemen lukt het inwoners soms niet om goed voor hun huisdier te zorgen. Dit komt het dierenwelzijn niet ten goede en kan zelfs leiden tot overlast.

Voor huisdierbezitters met een laag inkomen kunnen problemen ontstaan door bijvoorbeeld een onverwacht hoge rekening van de dierenarts. Huishoudens met een minimuminkomen trekken vaak in een laat stadium of soms zelfs niet aan de bel als zij de dierenarts niet meer kunnen betalen. Het gevolg is dat huisdieren niet de juiste medische zorg ontvangen, soms gedumpt worden of naar een opvangcentrum worden gebracht.

Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is het van belang dat huisdieren altijd de beschikking hebben over de noodzakelijke zorg. Er is een aantal landelijke initiatieven waar inwoners gebruik van kunnen maken (bijv. Stichting bevordering huisdierenwelzijn). Ook ondersteunt de landelijke dierenvoedselbank 'Wie vult mijn bak' minima.

Ook ondersteunt de Dierenbescherming (op eigen initiatief) inwoners door het aanbieden van Maatschappelijke Dierenhulp (te vinden op de website van de Dierenbescherming). Deze Maatschappelijke Dierenhulp richt zich op het helpen en begeleiden van huisdiereigenaren die problemen ondervinden bij de verzorging van hun huisdieren. Dit kan variëren van het herplaatsen van katten tot het bieden van advies over hondenverzorging. Sociale hulpverleners kunnen hulp inroepen, en huisdiereigenaren kunnen rechtstreeks contact opnemen met de Dierenbescherming.

Daarbij is er incidenteel bijzondere bijstand verstrekt ten aanzien van de kosten voor een huisdier. Het betrof hier bijzondere kosten die niet zo zeer met kosten van een behandeling te maken hebben maar die eerder ontstaan zijn op sociale gronden. Dit is in de vorm van bijzondere bijstand verstrekt voor de kosten van herplaatsing van een huisdier na het overlijden van de eigenaar.

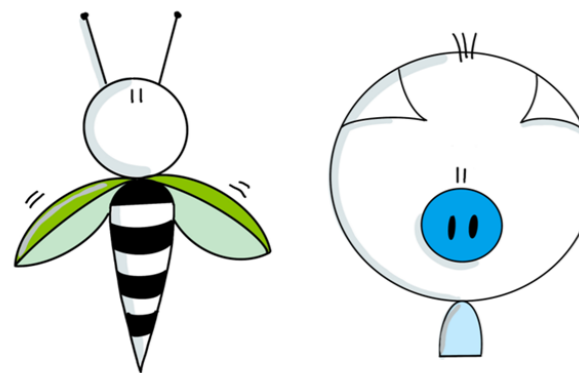
Dierenmishandeling (en huiselijk geweld)

De relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld is door verschillende instanties onderzocht (bijv. Kadera). De onderzoeksresultaten laten zien dat plegers van huiselijk geweld vaak ook hun huisdier(en) mishandelen, het huisdier als wapen inzetten of het huisdier als chantagemiddel gebruiken om het slachtoffer te manipuleren.

Verder komt uit het onderzoek naar voor dat slachtoffers eerder zouden vluchten wanneer zij de zekerheid hebben dat ook het dieren in veiligheid verkeerd (>30% van de slachtoffers). Deze bevindingen geven de noodzaak tot samenwerking aan. In de verdere uitwerking van het tegengaan van huiselijk geweld zullen we aandacht geven aan de link tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. We gaan met Veilig Thuis en de partners in de dierenwelzijnsketen in gesprek over het beter kunnen signaleren en melden van dierenmishandeling, specifiek in relatie tot mogelijk huiselijk geweld.

Actiepunt: het kennisniveau van hulpverleners vergroten op het gebied van dierenmishandeling in relatie tot huiselijk geweld en vice versa.

Verder heeft de dierenbescherming (op eigen initiatief) de Helpdesk Hulpverleners (te vinden op de website van de Dierenbescherming). Deze is er voor (sociaal) hulp- of dienstverleners die geconfronteerd worden met verstoord dierenwelzijn. Als de dieren niet in acute nood zijn, kunnen zij contact opnemen voor overleg en advies.

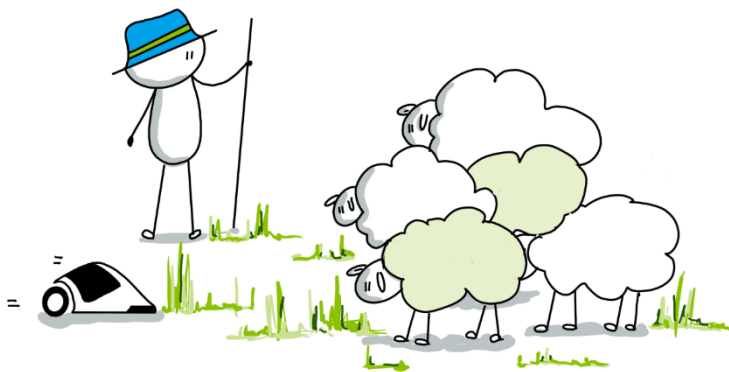

Hoofdstuk 5 - Hobbydieren (voor recreatie)

Hobbydieren zijn landbouwdieren die in kleine aantallen en zonder commercieel doel worden gehouden. Bijvoorbeeld: schapen, geiten, runderen, varkens, herten en kippen. De Dierenbescherming is geen tegenstander van het bestaan van kinderboerderijen, stadsboerderijen en hertenkampen (mits het welzijn van de aanwezige dieren leidend is voor de inrichting en de educatieve functie moet centraal staan). Het in contact brengen van kinderen en volwassenen met dieren is dan ook belangrijk voor het leren omgaan met en het denken over dieren. Een goed ingerichte kinderboerderij kan namelijk worden benut voor educatie en als voorbeeld fungeren voor het houden van huisdieren. Denk aan de omvang en inrichting van een knaagdierenverblijf en de sociale behoefte van een dier waarmee huisdierenbezitters rekening moeten houden.

Begrazingsprojecten

Schapen en runderen zijn levende grasmaaiers. Ze lusten graag gras en kruiden. Doordat een deel van de planten wordt opgegeten, krijgen andere planten en kruiden meer de ruimte. Zo komt er meer afwisseling in de plantensoorten in het gebied. Van de begrazing ondervinden vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren in het algemeen geen hinder. Bovendien nemen de schapen en runderen zaden mee via hun vacht en poten, waardoor plantensoorten zich gemakkelijk over het gebied kunnen verspreiden. De gemeente

Assen heeft momenteel vier begrazingsproject: Beekdal De Landjes (schapen), Recreatiegebied Zeijerveen (schapen), Twijfelveld (schotse hooglanders), Natuurlandschap Messchenveld (Schotse hooglanders en MRIJ-koeien). Het beheer van de runderen wordt geregeld door Stichting Het Drentse Landschap. Stichting Het Drentse Landschap zet zich verder in voor de bescherming van de natuur en het erfgoed in Drenthe.

Voor het beheer van de schaapskuddes huurt gemeente Assen schaapsherders in via Landschapsbeheer het Witterveld welke het dierenwelzijn hoog in het vaandel hebben staan. De schaapsherders zijn verantwoordelijk voor het welzijn van de schapen. De gemeente kan bij het inhuren van de schaapsherders eisen stellen ten aanzien van het welzijn van de dieren. Op dit moment is het dierenwelzijn niet expliciet benoemd in de opdrachtomschrijving. De schaapherders dienen in elk geval te voldoen aan alle wettelijke regelgeving omtrent het dierenwelzijn.

Actiepunt: het welzijn van de schapen wordt in de volgende opdrachtomschrijving expliciet besproken

Kinderboerderijen

Een kinderboerderij is een boerderij die openbaar toegankelijk is voor het publiek. Op de kinderboerderij worden verschillende boerderijdieren in doorgaans kleine aantallen gehouden (bijv. kippen, schapen, koeien, varkens, konijnen en geiten). De kinderboerderij is erop ingericht om bezoekers kennis te laten maken met dieren. De kinderboerderij kent verschillende maatschappelijke functies: recreatie, educatie, sociaal en therapeutisch. Gemeente Assen is (deels) gebouweigenaar van zes kinderboerderijen: Stadsboerderij Asserbos, de Pittelstee, dierenweide Noorderpark, dierenweide Assen-Oost, kinderboerderij de Lariks en kinderboerderij Marsdijk. Eén van deze kinderboerderijen is volledig in beheer van gemeente Assen: de Stadsboerderij Asserbos bij het Duurzaamheidscentrum. De overige vijf kinderboerderijen zijn in beheer van externe partijen. Gemeente Assen is wel eindverantwoordelijk voor het dierenwelzijn op deze vijf locaties.

Stadsboerderij Asserbos

Bij het Duurzaamheidscentrum Assen hoort een Stadsboerderij. Sinds 1982 is hier een kinderboerderij gevestigd. Deze kinderboerderij is in 2020 verbouwd en gemoderniseerd tot de Stadsboerderij Asserbos. De Stadsboerderij is aangesloten bij de Vereniging Stads- en kinderboerderijen Nederland en beschikt over het keurmerk Zoönose-verantwoord bedrijf en de Kwaliteitsbewijzen van de vSKBN.

Vanuit educatief oogpunt bestaat het dierenbestand uit dieren die belangrijk zijn voor onze voedselproductie. Hier is het educatieve programma op ingericht. De volgende dieren zijn van groot belang voor het lesprogramma: geit, schaap, koe, varken, kip, pony, konijn, cavia, pauw en de bij. Het Dierenwelzijn is leidend in het houden van dieren op de Stadsboerderij. Op de Stadsboerderij zijn alle diersoorten in staat om soorteigen gedrag te vertonen.

Actiepunt: de voorlichting rondom diervverzorging/dierenwelzijn intensiveren op de Stadsboerderij Asserbos en dit uitbreiden naar de wijkkinderboerderijen.

Wijkkinderboerderijen

De overige kinderboerderijen zijn wijkkinderboerderijen. Bij de wijkkinderboerderijen zijn de panden (deels) van gemeente Assen. De gemeente is verantwoordelijk voor het (groot) onderhoud en de wijkkinderboerderijen ontvangen een jaarlijkse bijdrage voor het beheer (klein onderhoud) en het diervoer. De huidige werkafspraken met de beheerders van de wijkkinderboerderijen zijn verouderd en moeten vervangen worden zodat de werkafspraken aansluiten bij de huidige tijdsgeest. Ter vergroting van het dierenwelzijn (waar gemeente Assen eindverantwoordelijk voor is) is een nauwere samenwerking en kennisuitwisseling tussen de beheerders van de wijkkinderboerderijen bevorderlijk. Praktische samenwerking kan worden aangegaan door bijv. dieren uit te wisselen voor (niet-commercieel) fokken.

Actiepunt: het convenant kinderboerderijen evalueren en passend maken bij de huidige tijdsgeest binnen het project 'Wijkkinderboerderijen'.

Het project 'Wijkkinderboerderijen' is een samenwerking tussen het Duurzaamheidscentrum en Mijn Buurt Assen om de wijkkinderboerderijen als wijkvoorziening te versterken en door te ontwikkelen. Ook is het dierenwelzijn een van de leidende onderwerpen om de werkafspraken te herijken (convenant kinderboerderijen).

Ter ondersteuning van de wijkkinderboerderij-vrijwilligers wordt onderzocht hoe de continuïteit van de diervverzorging gewaarborgd kan worden. Hierbij wordt gedacht aan basisbanen of de groep Nieuw Beschut van het Werkpunt DCA van gemeente Assen. Ook worden er andere opties onderzocht.

Hertenkamp Dr. Nassaulaan

Het hertenkamp aan de Dr. Nassaulaan is een waardevolle plek. In de 19^e eeuw liet burgemeester H.J. Oosting een hertenkamp aanleggen aan de rand van het Asserbos. Het hertenkamp valt binnen het beschermd stadsgezicht en is onderdeel van het historisch ensemble. Verder heeft de stal op het terrein een monumentale status (Rijksmonument).

In het hertenkamp aan de Doctor Nassaulaan leven 12 damherten. Zij zijn te bezichtigen voor het publiek. Gemeente Assen is verantwoordelijk voor de dagelijkse zorg van de dieren. Het betreft zowel de diervverzorging als het onderhoud aan de accommodatie.

Huis- en hobbydierenlijst

De huis- en hobbydierenlijst (ook wel de positieflijst genoemd) is een lijst met diersoorten die gehouden kunnen worden zonder specifieke voorwaarden. Een adviescollege van onafhankelijke wetenschappers heeft het merendeel van de zoogdiersoorten beoordeeld op verschillende risicofactoren:

- dierenwelzijn;
- gezondheidsrisico's mens;
- veiligheid van de mens.

Het advies heeft geleid tot een selectie van een 30-tal zoogdieren die gehouden kunnen worden per 1 juli 2024. Het damhert ontbrak in eerste instantie op de huis- en hobbydierenlijst wat resulteerde in veel maatschappelijke aandacht.

Met een informerende brief (kenmerk 41392616) heeft oud-minister Adema laten weten dat er een vrijstelling komt voor het houden van damherten en edelherten. De hertenkampen in Nederland blijven hierdoor behouden.

Dieren en evenementen

Dieren kunnen een aanvulling zijn op evenementen. Door op een leuke en leerzame manier dieren te ontmoeten wordt de liefde voor dieren ontwikkeld en daarmee het belang van een respectvolle omgang met dieren. Evenwel kan het gebruik van dieren bij evenementen ten koste gaan van het dierenwelzijn. Gemeente Assen vindt daarom dat er zeer terughoudend moet worden omgegaan met het inzetten van dieren ter vermaak tijdens evenementen.

Vanaf 2015 geldt er een landelijk verbod voor het gebruiken van wilde dieren in circussen of bij andere optreden (gedomesticeerde dieren zijn uitgezonderd). Gemeente Assen heeft geen instrumenten om op grond van dierenwelzijn het gebruik van gedomesticeerde dieren te verbieden (dit is een rijks aangelegenheid). Wij ontmoedigen echter wel het gebruik van (gedomesticeerde) dieren door organisatoren bewust te maken van de mogelijke nadelige gevolgen voor dieren. Deze lijn zullen wij, naast de wettelijke kaders, ook opnemen in het nog op te stellen evenementenbeleid van gemeente Assen.

Actiepunt: actief vermaak door dieren niet faciliteren gedurende evenementen (mede) georganiseerd door de gemeente Assen.

Hoofdstuk 6 - In het wild levende dieren

In het wild levende dieren zijn eigenlijk alle dieren die niet door mensen worden gehouden, hieronder vallen verschillende soorten zoogdieren zoals reeën, damherten, muizen, vossen, vogels, vissen en insecten.

Beheer openbaar groen

De plantsoenen met struiken en hagen zijn op sommige plekken omgevormd in gras. De openbare ruimte heeft hierdoor een sobere, sleetse uitstraling die niet of weinig bijdraagt aan de leefomgeving van de dieren en de biodiversiteit. De Groenvisie heeft de ambitie om deze situatie te veranderen. Goed groen wordt gemaakt vanuit goed beheer en onderhoud. In de Groenvisie wordt het belang van groen in de leefomgeving benoemd en ingezet op meer groen voor mens en dier. De Groenvisie beschrijft o.a. de verschillende opgaven:

- Beheer met een ecologische bril;
- Duurzaam bermbeheer;
- Opstellen bomenplan;
- Kiezen voor bomen met een ecologische meerwaarde;
- Versterken van groenblauwe structuren;
- Vastleggen van hoofd- en wijkgroenstructuren.

Ecologisch beheer van bermen en oevers

Elke lente en zomer kunnen we in Assen genieten van bloemrijke bermen en oevers in woonwijken en in het buitengebied. Gemeente Assen beheert bermen en oevers zoveel mogelijk ecologisch, zodat planten, insecten, zoogdieren, amfibieën, vogels en reptielen er baat bij hebben (bijv. gefaseerd maaien en maaisel tijdelijk laten liggen). Gemeente Assen en TerraNext -de opleider van de groene sector- zijn bezig met het ontwikkelen van een biodiversiteitsprogramma welke aansluit bij de Groenvisie en het ecologisch maaien als uitgangspunt hanteert.

Meer soorten planten en dieren betekent meer biodiversiteit. Door meer biodiversiteit is de kans op verspreiding en overleving van (bijzondere) planten- en diersoorten langs bermen en oevers steeds groter. Dieren kunnen zich hierdoor ook makkelijker verplaatsen van het ene naar het andere leefgebied.

Veel oevers worden ecologisch beheerd, vergelijkbaar met de bermen. Op de overgang van droog naar nat is veel variatie aan plantensoorten te verwachten. Langs de oevers in Assen komen onder andere de volgende plantensoorten voor: zwanenbloem, waterweegbree, dotterbloem, valeriaan en zelfs orchideeën. Voor watergebonden dieren, zoals salamanders en kikkers is de oever een belangrijk leefgebied. Ook worden via het gemeentelijk water en rioleringsplan harde oever constructies structureel vervangen door zachte oevers wat het dierenwelzijn ten goede komt. Dit gebeurt wanneer de harde oevers aan vervanging toe zijn.

Een deel van het groen- en natuurbeheer van gemeente Assen wordt uitbesteed aan aannemers en een deel doet de gemeente zelf. Ook Het Drentse Landschap, Landschapsbeheer Drenthe, visverenigingen en andere beheer- of vrijwilligersorganisaties doen in samenwerking met gemeente Assen (specifiek) onderhoudswerk. De *maaikaart Assen* geeft weer wanneer er gemaaid wordt in de verschillende wijken. De *maaikaart Assen* is te vinden op de website assen.nl.

Stichting Het Drentse Landschap & Landschapsbeheer Drenthe

Stichting Het Drentse Landschap en Landschapsbeheer Drenthe hebben in gemeente Assen natuurgebieden in beheer. Deze worden onderhouden aan de hand van meerjarige plannen. Stichting Het Drentse Landschap zet zich in voor de bescherming van de natuur en het erfgoed in Drenthe. De stichting heeft de zorg over meer dan 9.000 hectare natuur.

Landschapsbeheer Drenthe is onderdeel van het samenwerkingsverband Landschappen NL welke 13% van het totale natuurgebied in Nederland beheert. Binnen dit samenwerkingsverband streeft Landschapsbeheer Drenthe naar behoud, beheer en ontwikkeling van een mooi en kwalitatief Drents cultuurlandschap, waarvan het streekeigen karakter behouden blijft.

Bewonersinitiatieven

Er zijn al meerdere enthousiaste bewonersgroepen in Assen die bijdragen aan het openbaar groen. De bewoners aan bijvoorbeeld de Enkeerdpad in Marsdijk hebben de buurt nog mooier en groener gemaakt door een bloemrijk graslandmengsel te zaaien, een bijenheuvel aan te leggen en insectenhôtels te plaatsen. De buitendienst, het Duurzaamheidscentrum Assen en Mijn Buurt Assen stimuleren dergelijke initiatieven.

Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen levert een bijdrage aan de instandhouding van diersoorten. Tegelijkertijd draagt het bij aan een prettige leefomgeving. Natuurinclusief bouwen houdt in dat de natuur geïntegreerd wordt in de bouw, verbouw of renovatie van woningen en bedrijfspanden en zo mogelijk de directe omgeving. Denk bijvoorbeeld aan het realiseren van dak-, en gevelgroen of nestplekken voor gierzwaluwen, vleermuizen en huismussen.

Gemeente Assen wil inzetten op natuurinclusief bouwen (in overeenstemming met de Groenvisie) aan de hand van beleidsregels om bij te dragen aan doelstellingen met betrekking tot biodiversiteit, ecologie en klimaatadaptatie. Het idee daarbij is dat ontwikkelende partijen, aan de hand van de nieuwe beleidsregels, zelf kiezen welke maatregelen zij willen toepassen om gebouwen natuurinclusief te maken en op deze wijze een bijdrage leveren aan de biodiversiteit en instandhouding van verschillende diersoorten in gemeente Assen.

Ecologische verbindingszones

Een gemeentelijke ecologische structuur legt de ecologische structuur van de stad vast. Dit geeft inzicht in knelpunten binnen de ecologische structuur (waar soorten zich bijv. niet goed kunnen verplaatsen), en geeft sturing aan nabijgelegen ontwikkelingen. In de Groenvisie wordt een gemeentelijke ecologische structuur als mogelijkheid besproken.

Bij nieuwe ruimtelijke ingrepen worden de plannen afgestemd en faunapassages aangegeven. Dit ter preventie van een stijging van het aantal dierlijke verkeersslachtoffers en om uitwisseling tussen deelpopulaties mogelijk te maken en zo populaties robuuster te maken. De focus ligt hierbij op de doel- en begeleidende soorten.

Groenblauwe dooradering van onze leefomgeving draagt bij aan het verzachten van extreme weerinvloeden, door het geven van schaduw, wateropvang en verminderen van windinvloeden. Ook vanuit het natuurbeleid is de bijdrage van een groenblauwe dooradering van cruciaal belang voor de instandhouding van biodiversiteit.

Lichthinder

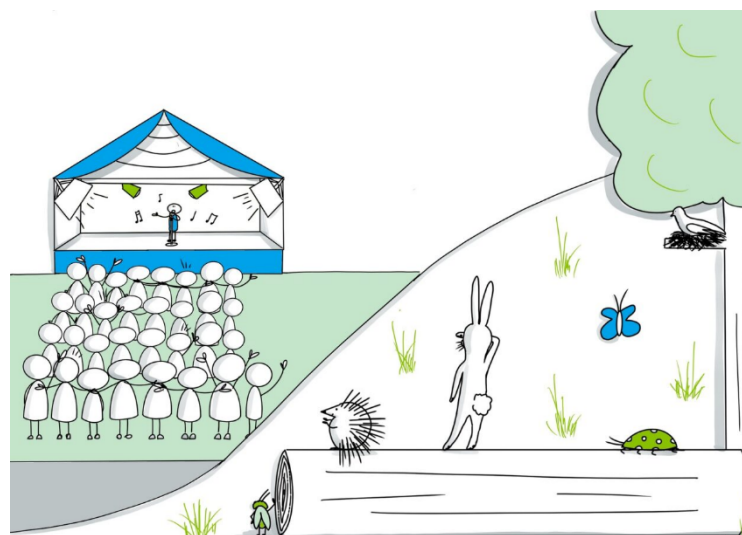
Openbare en particuliere verlichting hebben consequenties voor de natuurlijke omstandigheden van diersoorten. Dieren hebben van nature een dag- en nachtritme, dat wisselt afhankelijk van de seizoenen. Dit dag- en nachtritme bepaalt de rustperiodes, foerageren, winterslaap, voortplanting en andere levensnoodzakelijke activiteiten. De openbare verlichting kan verstoring veroorzaken in dit ritme.

Sinds 2018 hebben we een beleidsplan voor openbare verlichting, waarin aandacht wordt besteed aan de gevolgen van openbare verlichting voor dieren die in gemeente Assen leven. Het aanpassen van armaturen, het verkorten van de brandtijd, veroorzakers van fel licht vervangen en grondspots beperken zijn maatregelen die het welzijn van dieren bevorderen. Het huidige beleidsplan is vanuit het thema energie vormgegeven.

Evenementen in parken en/of natuur

In verschillende parken of andere gebieden met natuurwaarden worden evenementen georganiseerd (bijv. de gouverneurstuin). Het dierenwelzijn wordt meegenomen in het nog op te stellen evenementenbeleid in gemeente Assen. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving (gelet op de Omgevingswet).

Evenementen kunnen negatieve effecten hebben op dieren door onder andere licht, geluid, trillingen, optische verstoring, bodemverdichting en cumulatie hiervan. Als een evenement gevolgen kan hebben voor de natuur, moet de organisator zich op de hoogte stellen van de aanwezige natuurwaarden, kwetsbaarheid en eventuele nadelige gevolgen voor de natuur. Bij de uitvoering van een evenement moeten deze nadelige effecten op dieren zoveel mogelijk worden voorkomen, beperkt worden of ongedaan gemaakt worden. De ecologen van gemeente Assen kunnen om advies worden gevraagd middels een ecologische toets voorafgaand aan een evenement. Ook kan de ecooloog adviseren over te nemen maatregelen, zodat de effecten beperkt blijven. De organisator van een evenement blijft eindverantwoordelijk voor de naleving van de Omgevingswet.

Jacht, schadebestrijding en faunabeheer

De regels voor jacht en schadebestrijding zijn opgenomen in de Omgevingswet die leidend is voor het opstellen van nieuwe provinciale faunabeheerplannen (voorheen Wet Natuurbescherming 2017). Onder jacht wordt volgens de Omgevingswet verstaan: het bemachtigen, opzettelijk doden of met het oog daarop opsporen van wild, of een poging doen, zonder enige onderbouwing van schade of verkeers(veiligheid). In principe liggen er geen bevoegdheden bij gemeente Assen, tenzij wij grondeigenaar zijn. Er zijn op dit moment twee jachtrechten verleent op gemeentelijke eigendommen: Messchenveld en Rhee. De jachtrechten lopen tot en met 2027.

Viswater en vissen

In het oppervlaktewater van Assen komt veel vis voor. De wettelijke taak om de leefomgeving van dieren in het wild in stand te houden pakken wij samen op met het waterschap Hunze en Aa's, de Hengelsportvereniging Assen en de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe.

Het waterschap Hunze en Aa's werkt aan schoon en voldoende water in kanaal, meer of sloot. Het waterschap houdt daarbij rekening met de verschillende belangen van natuur, landbouw en recreatie. Het waterschap heeft een eigen beleidsvisie ten aanzien van het dierenwelzijn '*Beleidsvisie Dierenwelzijn Hunze en Aa's*'. Om te mogen vissen in binnenwateren die zijn opgenomen in de Nederlandse lijst Viswateren is het verplicht in bezit te zijn van de VISpas. Met de aanschaf van deze VISpas is een hengelaar direct lid van een hengelsportvereniging. Gemeente Assen verhuurt als visrechthebbende het visrecht aan de hengelvisserijvereniging Assen (Hvv. Assen).

De hengelvisserijvereniging is medeverantwoordelijk om de visstanden te beheren en is aangesloten bij de Hengelsportfederatie Groningen Assen. Een overkoepeling van 135 hengelsportverenigingen waarbij ongeveer 55.000 sportvissers zijn aangesloten. De Hengelsportfederatie Groningen Drenthe is hiermee in beide provincies een van de grootste organisaties, actief op het terrein van openluchtrecreatie en integraal waterbeheer. Ook heeft de

Hengelsportfederatie Groningen Drenthe een meldpunt voor o.a. vissterfte. Inwoners kunnen een melding doen als vissen naar lucht happen of overleden zijn.

De hengelsport is door de rijksoverheid in de Visserijwet geregeld. Gemeente kunnen geen nadere regels stellen ten aanzien van het hengelen. Wanneer de gemeente eigenaar is van een water en/of oevers, kan zij het hengelen in dat water of vanaf die oever wel verbieden.

Om de toestand van het oppervlaktewater binnen de bebouwde kom in beeld te brengen heeft er in 2022 een Ecoscan plaatsgevonden. Gemeente Assen en het waterschap Hunze en Aa's hebben getoetst op de volgende ecologische aspecten: natuurbeleving, ecologie oever en ecologie water.

Voor het stedelijk water in Assen zijn door gemeente Assen en waterschap Hunze en Aa's de waterfuncties bepaald en vastgelegd in het beleidsdocument *GW RP 2020-2024*. In algemene zin zijn de resultaten van de recente Ecoscan goed te noemen. De ecologische toestand voldoet in ruime mate aan de waterfuncties die eraan gesteld zijn. De scores ten opzichte van 2005 zijn verbeterd.

Beheersing van overlast door dieren

Waar mensen en dieren samenleven, kunnen zij (over)last van elkaar ervaren. Veel dieren die overlast kunnen veroorzaken zijn beschermd op basis van de Omgevingswet. Overlast is een subjectief begrip, waar de één geniet van de dieren, kan een ander het ervaren als overlast. Overlast wordt vaak veroorzaakt door bijv. geluid, uitwerpselen en schade.

Per 1 januari 2023 geldt het nieuwe IPM-systeem voor de bestrijding van ratten en muizen, zowel binnen als buiten. Sommige chemische bestrijdingsmiddelen mogen alleen nog gebruikt worden door gecertificeerde bedrijven. Het doel hiervan is er voor te zorgen dat er zo min mogelijk gifstoffen in het milieu terecht komen. Hierin wordt samengewerkt met HOB Plaagdierexperts.

Daarnaast heeft de gemeente Assen een wettelijke plicht om plaagdieren die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid en veiligheid te weren en bestrijden.

Wij zetten in op preventie en voorlichting. Pas in laatste instantie, indien voorlichting én het treffen van preventieve maatregelen niet dermate effectief gebleken zijn, ter voorkoming van overlast en schade, kan bestrijding ingezet worden.

Overlast wordt met name veroorzaakt door een aantal diersoorten, zoals duiven, ganzen, kraaiachtigen, konijnen, meeuwen, steenmarters en ratten. Deze dieren leven vaak in de stad een ongezond leven door slecht en overmatig voedsel. Hierdoor heeft gemeente Assen een voederverbod voor dieren in aangewezen gebieden (Koopmansplein) en een duiventil op het dak van het gemeentehuis om overlast te voorkomen.

Soms wordt de overlast veroorzaakt door een dier dat (inter)nationaal beschermd is, zoals de roek of steenmarter. Dit houdt in dat het dier niet gedood, verwond en/of gevangen mag worden, het dier mag niet verontrust worden en het nest van het dier mag niet vernietigd of verplaatst worden, tenzij er een ontheffing verkregen is van de provincie Drenthe. Als de overlast dusdanig groot is, dat de volksgezondheid eronder lijdt, kan de gemeente een ontheffingsaanvraag indienen.

Invasieve exoten

Een exoot is een plant, dier, of een ander organisme, dat van nature niet in Nederland voorkomt. Deze exoten komen door menselijk handelen in ons land terecht. Het gaat hierbij niet om soorten die elders in Europa inheems zijn en door klimaatsverandering oprukken naar Nederland. Een klein deel van de exoten voelt zich prima thuis in zijn nieuwe omgeving. Ze kunnen zich vestigen in onze natuur, zich snel vermenigvuldigen en schadelijk zijn voor inheemse soorten. Deze soorten worden invasieve exoten genoemd. De provincie Drenthe is primair verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Europese richtlijnen betreffende de Unielijst. De provincie neemt eliminatie- en beheersmaatregelen (samen met water- en terrein beherende instantie). Gemeente Assen werkt samen met de provincie Drenthe om de soorten te beheersen en/of elimineren. Soorten die o.a. voorkomen in gemeente Assen: Amerikaanse gevlekte rivierkreeft, Aziatische tijgermug, nijlgans, wasbeerhond en de wasbeer.

Soortenmanagementplan

Er wordt op dit moment gewerkt aan een soortenmanagementplan voor gemeente Assen. Een soortenmanagementplan is een win-win voor zowel beschermde dieren- en plantensoorten als voor ruimtelijke ontwikkeling. Het doel van het soortenmanagementplan is het actief verbeteren van de staat van instandhouding van beschermde dieren- en plantensoorten. Bij ruimtelijke ontwikkelingen (sloop/nieuwbouw, renovatie- of verduurzamingsprojecten) is het noodzakelijk dat er ecologisch onderzoek plaatsvindt en bij negatieve effecten een ontheffing moet worden aangevraagd in het kader van de Omgevingswet. Dit zijn uitgebreide onderzoeken en lange procedures. Een soortmanagementplan is onderdeel van een gebiedsgerichte aanpak. Het gaat daarbij vooral om de bebouwde omgeving. Het is een plan waarbij meer ruimte komt voor ruimtelijke ontwikkelingen maar daarnaast ook gezorgd wordt voor een betere bescherming van planten en dieren. In een soortmanagementplan staan maatregelen, gedragsregels en afspraken opgesteld om ruimtelijke ontwikkeling, beheer en bescherming van betreffende soorten mogelijk te maken. Met een soortmanagementplan kan een generieke ontheffing worden verkregen en overtreding van de Omgevingswet worden voorkomen.

Gemeenten en provincies kunnen op deze wijze een gunstig klimaat creëren voor projectontwikkelaars en inwoners die anders afgeschrikt zouden worden door beschermde soorten en de bijbehorende procedures. Een soortmanagementplan zorgt ervoor dat er niet per ruimtelijke ontwikkeling een losse ontheffing aangevraagd hoeft te worden maar dat de initiatiefnemer beroep kan doen op een generieke ontheffing op gebiedsniveau. Een gebiedsontheffing wordt afgegeven door het bevoegd gezag, in dit geval de Provincie Drenthe, voor doorgaans 10 jaar. In Assen zou het gaan om de volgende diersoorten: verschillende vleermuissoorten, de gier-, huiszwaluw, huismus, spreeuw, steenmarter en egel.

Hoofdstuk 7 - Landbouwdieren

Landbouwdieren worden (hobbymatig) gehouden voor de productie van bijv. melk, vlees, wol, veren of eieren of voor het berijden van dieren. Voorbeelden zijn paarden, rundvee, schapen, geiten, varkens en kippen. Als gemeente is onze relatie tot de bio-industrie relatief bescheiden. Mede omdat er relatief weinig dieren gehouden worden voor productiedoeleinden in gemeente Assen. Er zijn twee veehouderijen, één paardenfokker en één melkveebedrijf.

Draaiboek dieren bij evacuaties en rampen

De veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk om een plan op te stellen voor crisisbeheersing tijdens rampen en evacuaties. Gemeente Assen valt onder de veiligheidsregio Drenthe. In het crisisplan staat de aanpak voor crisisbeheersing vastgesteld met daarbij de prioriteiten, taken, bevoegdheden, werkwijze en verantwoordelijkheden uitgelegd. In het draaiboek bevolkingszorg (noopopvang & verzorging) komt het dierenwelzijn aan bod. Er wordt intensief samengewerkt met de politie, veiligheidsregio en de daartoe bevoegde rijksheren in het geval dat een scenario zich voordoet. Zie hiervoor de bestuurlijke netwerkenkaart van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid.

